

חוק לצמצום השימוש במזומן, המטיל הגבלות על היקף השימוש במזומן ובשיקים סחירים (מוסבים), נכנס לתוקף ב-1 בינואר 2019*

ביום 1 בינואר 2019 נכנס לתוקפו חוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018 ("החוק") שמטרתו לצמצם את ההון השחור ולסייע במאבק בהלבנת הון ומימון טרור, העלמות מס, ובפעילות פלילית אחרת לרבות פשיעה חמורה. החוק מסמן רפורמה של ממש בפיקוח הרגולטורי על המגזר הפרטי והעסקי בכל הנוגע לביצוע עסקאות במזומן ובהרגלי הצריכה אליהם מורגל המשק כולו.

לנוכח תחולתו הרחבה של החוק, אנו רואים לנכון לעדכן את קהל לקוחות משרדנו בדבר עיקרי החוק שיובאו להלן, ולהסב את תשומת הלב לחשיבות נקיטת צעדי היערכות והטמעה מיידיים לשם מניעת חשיפה לסיכון הכרוך בהפרת הוראות החוק.

הגבלת השימוש במזומן

החוק מטיל מגבלות על השימוש במזומן על עוסק (לרבות מלכ"ר) ועל אדם פרטי (אדם שאינו עוסק, לרבות תייר), כאשר החוק מבחין בין עסקים לאנשים פרטיים לעניין היקף ההגבלות:

- עסקאות בין אנשים פרטיים (כאשר שני הצדדים הם אנשים פרטיים) -
 - ✓ בעסקה שערכה 50,000 ש"ח או פחות - אין מגבלה;
 - ✓ בעסקה שערכה עולה על 50,000 ש"ח - ניתן לשלם במזומן עד 50,000 ש"ח או עד 10% מהיקף העסקה, לפי הנמוך;
- עסקאות עם עסקים (כאשר לפחות אחד מהצדדים הוא עסק) -
 - ✓ בעסקה שערכה 11,000 ש"ח או פחות - אין מגבלה;
 - ✓ בעסקה שערכה עולה על 11,000 ש"ח - ניתן לשלם במזומן עד 11,000 ש"ח או עד 10% מהיקף העסקה, לפי הנמוך;
 - ✓ תייר יוכל לשלם לעוסק במזומן סכום של עד 55,000 ש"ח.
- מתנות במזומן - החוק אוסר על מתן או קבלת מתנה במזומן בסכום הגבוה מ-50,000 ש"ח.
- שכר עבודה, תרומה או הלוואה במזומן - החוק אוסר על מתן או קבלת שכר עבודה, תרומה או הלוואה במזומן בסכום הגבוה מ-11,000 ש"ח¹.
- העברות במזומן בין קרובי משפחה - אין הגבלות על שימוש במזומן בין קרובי משפחה², למעט תשלום במזומן עבור שכר עבודה (ראו לעיל).
- יצוין, כי החוק מגביל באופן ספציפי גם תשלום לעורכי דין ורואי חשבון וקובע כי עורכי דין ורואי חשבון אינם רשאים לקבל מלקוח סכום העולה על 11,000 ש"ח לכל שירות עסקי³, גם אם לא מדובר על תשלום שכר טרחה.

הגבלת השימוש בשיקים

- החוק אוסר על עוסק לקבל או לתת שיק בעבור עסקה/שכר עבודה/תרומה/הלוואה/מתנה, בלי ששם מקבל התשלום בשיק נקוב עליו כנפרע או כנסב.
- החוק מטיל איסור דומה גם על אדם פרטי (שאינו עוסק) לתת סוג שיק כאמור לעוסק.
- החוק אוסר על אדם פרטי לתת לאדם פרטי אחר תשלום בשיק בסכום העולה על 5,000 ש"ח בלי ששם מקבל התשלום נקוב בשיק כנפרע או כנסב (כלומר, החוק אוסר על מתן "שיק פתוח" בסכום העולה על 5,000 ש"ח).
- החוק מגביל כל אדם מהסבת שיק בלי שצוין את שמו ומספר זהותו על השיק.

סנקציה במקרה של הפרה

החוק קובע כי יוטל עיצום כספי (במקרה של עוסק) או קנס מנהלי (במקרה של אדם פרטי) על מי שהפר אותו בהתאם לסיווגו ואף קובע עונשי מאסר בשל מעשי מרמה. גובה העיצומים שיוטלו על עוסק נע בין 15-30 אחוזים מגובה הסכום ששולם במזומן או בשיק בניגוד להוראות החוק. גובה הקנס המנהלי במקרה שהמפר הוא אדם פרטי (שאינו עוסק, לרבות תייר) ייקבע בהמשך בתקנות אשר יותקנו בעתיד הקרוב.

כניסת החוק לתוקף

כאמור, החוק נכנס לתוקף בינואר 2019, אך הוא קובע תקופת מעבר לתחולת המגבלות החדשות, לפיה עד ליום 30.9.2019 לא יוטל עיצום כספי או קנס מנהלי בשל הפרה של הוראות החוק, אלא אם כן קיבל המפר התראה בכתב על ההפרה, וחזר והפר את אותה הוראה.

אנו כמובן עומדים לרשותכם בכל שאלה ו/או הבהרה בקשר עם האמור במזכר זה.

למידע נוסף ניתן ליצור קשר:

עו"ד סמדר רון
smadarr@gornitzky.com

עו"ד תימור בלן, שותף
timorb@gornitzky.com

¹ ההגבלה לא תחול על הלוואה שנותן גוף פיננסי מפקח, כדוגמת בנק.
² קרוב משפחה הוא - בן זוג, הורה, הורה הורה, בן, בת, אח, אחות וילדיהם, נכד או נכדה ובני זוג של כל אחד מאלה וכן כל אחד אחר הסמוך על שולחנו.
³ שירות עסקי בהתאם להגדרתו בסעיף 38 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000:
1. קנייה/ מכירה/ חכירה לדורות של נדל"ן;
2. קנייה/ מכירה של עסק;
3. ניהול נכסי הלקוח, ובכלל זה ניהול כספים, ניירות ערך ונדל"ן, וכן ניהול חשבונות של לקוח בתאגיד בנקאי או באחד מהגופים המנויים בפרטים 1 עד 4-6 לתוספת השלישית לחוק איסור הלבנת הון;
4. קבלה, החזקה או העברה של כספים לצורך הקמה או ניהול של תאגיד;
5. הקמה או ניהול של תאגיד, עסק או נאמנות לאחר.